

Mál nr. 282/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Sjúklingatrygging.

Nafn váttryggingartaka sjúklingatryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Gildissvið laga.

Gögn.

1. Málskot móttakið 16. ágúst 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 14. september 2023 ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 19. september 2023 ásamt fylgiskjali.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 27. september 2023.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum þess kemur fram að hinn 20. júní 2022 hafi M gengist undir aðgerð á nefi og upplyftingu á neðra andliti hjá X. Hafi hún verið mjög bólgin og með blæðingu í andliti eftir aðgerðina. Hafi þá þurft að skera hana í tvígang til viðbótar til að ná út vökva og koma fyrir dreni. Illa hafi gengið að komast fyrir þetta og hafi M verið með mar og bólgur og bæði nef og andlit hennar verið skökk. M hafi þá fengið sýkingu í skurð við eyrað og verið með kúlu á hálsinum vegna vökvæðis. M sé með varanleg einkenni í kjölfar aðgerðarinnar, verki og óþægindi auk útlitseinkenna og andlegrar vanlíðanar. M telur ljóst að eitthvað hafi farið úrskeiðis við aðgerðina en auk þess er hún ósátt við eftirfylgni X í kjölfar hennar. Kemur þá fram í málskoti að M hafi krafist bóta úr sjúklingatryggingu X hjá V á grundvelli 1. tl. 1. mgr. 2. gr. og til vara 4. tl. sama ákvæðis laga nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu. V hafi hins vegar hafnað kröfunni á grundvelli þess að M hafi kvartað til embættis Landlæknis og niðurstaða embættisins liggja ekki fyrir. M geti ekki fallist á það enda sé málsmeðferðartími Landlæknis að jafnaði 3 til 5 ár og mat embættisins þurfi ekki að liggja fyrir svo hægt sé að taka afstöðu til bótaskyldu úr sjúklingatryggingu, enda þurfi ekki að vera um skaðabótaskylda háttsemi að ræða svo bótaskylda stofnist samkvæmt lögum. Vísar M þá til fyrirbyggjandi gagna sem sýni fram á að aðgerð sem hún gekkst undir hjá X vegna skekkju á miðnesi hafi ekki skilað tilætluðum árangri og leitt til verulegs líkamstjóns en M hafi talið að um hættulausa aðgerð væri að ræða.

Í bréfi V, váttryggjanda X, er tekið fram að lögmaður M hafi aðeins verið spurður að því hvort álit Landlæknis lægi fyrir, en ekkert hafi komið fram um að afstaða félagsins grundvallaðist á því hvort svo væri. Afstaða félagsins sé hins vegar sú að bótaskylda úr sjúklingatryggingu X sé ekki fyrir hendi. Samkvæmt X hafi M, fyrir aðgerð, verið upplýst um mögulega fylgikvilla og hafi blæðing verið þeirra á meðal. Þegar M hafi komið aftur á læknastofu X vegna blæðingar hafi komið í ljós að hún hafi tekið verkjalyf sem ekki voru skrifuð út, en geti valdið aukningu á blæðingarhættu. Samkvæmt X hafi meðhöndlun verið viðeigandi en blæðingin hafi lengt bataferlið. Þegar M var að endingu útskrifuð hafi engin merki verið um blæðingu. Aðgerðirnar, þ.e. andlitslyfting og nefaðgerð, hafi verið framkvæmdar á hefðbundin hátt og ekkert óeðlilegt frávik komið upp við framkvæmd þeirra. Samkvæmt vottorði læknisins Y dags. 5. janúar 2023, sé árangur af aðgerðinni í allt nokkuð fínn og komi jafnframt fram í því vottorði að M hafi aðallega verið óánægð með hvernig X hafi staðið að eftirliti, fremur en árangurinn sem slíkan. Þá hafi M ekki óskað mats á meintum afleiðingum aðgerðarinnar og ekki liggja fyrir matsgerð þar sem komi fram afstaða til orsakatengsla milli aðgerðarinnar og þeirra einkenna sem M reki til hennar. Verði M að bera hallann af því.

Í viðbótarathugasemdum M kemur fram að ljóst sé að aðgerðin hafi ekki heppnast, enda hafi nef M snúið meira til hægri fyrir aðgerðina, en snúi nú meira til vinstri. Þegar fyrir liggja að líkamstjón hafi orðið sé það viðkomandi læknir, en ekki tjónþoli, sem beri sönnunarbyrði um orsakatengsl. Hvað varði tilvísun til greinargerðar Y þá sé hann samstarfsmaður X og rýri það sönnunargildi hennar. Staðhæfingar V hafi þá ekki verið studdar neinum skriflegum gögnum frá X og séu þær því að engu hafandi. Viðbótarathugasemdum M fylgir þá vottorð sérfræðilæknisins Z, dags. 29. ágúst 2023.

Í viðbótarathugasemdum V kemur fram að samkvæmt vottorði Z framkvæmi hann ekki nefaðgerðir, og fram komi í vottorðinu að sérfræðingur sem framkvæmi slíkar aðgerðir þurfi að skoða M.

Álit.

Rétt til bóta samkvæmt lögum um sjúklingatryggingu eiga, skv. 1. mgr. 1. gr. laganna, sjúklingar sem verða fyrir líkamlegu eða geðrænu tjóni hér á landi í tengslum við rannsókn eða sjúkdómsmeðferð hjá m.a. heilbrigðisstarfsmanni sem starfar sjálfstætt og hefur hlotið löggildingu til starfans. Í 1. mgr. 2. gr. segir að bætur skuli greiða án tillits til þess hvort einhver ber skaðabótaábyrgð samkvæmt reglum skaðabótaréttarins, enda megi að öllum líkindum rekja tjónið til nánar tilgreindra atvika sem tiltekin eru í fjórum tölulíðum. Í málskoti kemur fram að M byggi kröfu sína á 1. tl. og til vara 4. tl., en þeir eru svohljóðandi:

„1. Ætla má að komast hefði mátt hjá tjóni ef rannsókn eða meðferð við þær aðstæður sem um ræðir hefði verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. 4. Tjón hlýst af meðferð eða rannsókn, þ.m.t. aðgerð, sem ætlað er að greina sjúkdóm og tjónið er af sýkingu eða öðrum fylgikvilla sem er meiri en svo að sanngjarnt sé að sjúklingur þoli það bóta laust. Annars vegar skal líta til þess hve tjón er mikið og hins vegar til sjúkdóms og heilsufars sjúklings að öðru leyti. Þá skal taka mið af því hvort algengt er að tjón verði af meðferð eins og þeirri sem sjúklingur gekkst undir og hvort eða að hve miklu leyti gera mátti ráð fyrir að hætta væri á slíku tjóni.“

Í áður nefndu vottorði Z kemur fram að greinanleg ósamhverfa sé á milli andlitshelminga og að M lýsi skyntruflunum í hægri hlið andlitsins. Þar sé líklega um að ræða eftirkvilla sem komi í kjölfar aukinnar öramyndunar í hægri hlið andlitsins vegna blæðingar og sýkingar sem hún hafi lent í eftir andlitslyftingu. Nefrennsli sem M lýsi í kjölfar aðgerðarinnar geti átt sér nokkrar skýringar og ætti að vinnast upp af háls- nef og eyrnalækni. Til að fá betri útlistun á skyntruflunum og undirliggjandi taugaáverka mæli Z með skoðun hjá taugalækni. Árangurinn af því að lagfæra skekkju á nefi M sé þá undir væntingum en til þess að meta hvort eða hvernig best sé að standa að lagfæringu þurfi að fara fram mat sérfræðings sem framkvæmi nefaðgerðir. Þá kemur fram að M verði fyrir óþægindum vegna brjósks við hægri eyra. Af gögnum málsins verður hins vegar ekki ráðið að mat sérfræðings sem framkvæmi nefaðgerðir liggja fyrir, né að M hafi leitað til taugalæknis til frekari greiningar.

Hvað varðar mögulega bótaskyldu skv. 1. tl. liggja takmörkuð gögn fyrir nefndinni um þá aðgerð sem M gekkst undir. Nefndarmenn, sem eru ekki læknisfræðimenntaðir, hafa þannig engin haldbær gögn varðandi það hvers má vænta, hvað varðar árangur eða hugsanlega fylgikvilla, aðgerðar á borð við þá sem M gekkst undir. Af aðgerðalýsingu X, dags. 20. júní 2022, verður ekki ráðið að eitthvað hafi farið úrskeiðis við aðgerðina og er eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni hefur ekki verið sýnt fram á líkur þess að meðferð hafi ekki verið hagað eins vel og unnt hefði verið og í samræmi við þekkingu og reynslu á viðkomandi sviði. Í nánari lýsingu M á atvikum, sem er fyrir liggjandi, er vissulega lýst ákveðnu samskiptaleysi af hálfu M, frá því í júlí 2022 og fram á haustið, en ekki er sýnt fram á að tjón verði að öllum líkindum rakið til þess. Það að nef M sé enn hallandi, en nú í aðra átt, leiðir þá ekki eitt og sér til þess að skilyrði ákvæðisins teljist uppfyllt, enda liggur t.a.m. ekki fyrir hvort algengt sé að aðgerðir sem þessi geti þurft síðari leiðréttingar við, þrátt fyrir að þær séu framkvæmdar til samræmis við reynslu og þekkingu á viðkomandi sviði.

Hvað varðar mögulega bótaskyldu skv. 4. tl. verður ekki ráðið af vottorði Z né öðrum læknisfræðilegum gögnum að tjón M sé meira en svo að sanngjarnt sé að hún þoli það bóta laust, sbr. og þau viðmið sem sett eru fram í athugasemdum í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 111/2000 um sjúklingatryggingu. Af vottorði Z verður þannig ekki annað ráðið en að frekari greiningu á einkennum M sé ólokið, og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er t.a.m. ekki sýnt fram á að um fátíða fylgikvilla sé að ræða, og verður framangreint vottorð ekki túlkað þannig.

Þó sönnunarkröfur séu vægari en ella í fyrrgreindu ákvæði laganna er það samt sem áður M sem ber hallann af því sé ekki sýnt fram á að tjón sé „að öllum líkindum“ að rekja til þeirra atvika sem tilgreind eru í 1. og 4. tl. 2. gr. laga um sjúklingatryggingu. Af öllu framansögðu, og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu hennar.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr sjúklingatryggingu X hjá V.

Reykjavík, 17. október 2023.

rafræn undirskrift

Sóley Ragnarsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðmundur Stefán Martinsson